

født Formand i Skolekommissionen, men at dens Formand skulde vælges.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Jeg har ikke villet sige Ordet tidligere under denne Sags Forhandling, hvad der vistnok vil findes meget naturligt af den Grund, at jeg har turdet formode, at mine Anskuelser om og mit Forhold til dette Lovforslag ere det ærede Things Medlemmer bekendte fra Forhandlingerne i det andet Thing, medens jeg derimod ikke negter, at jeg med en vis Interesse maatte ønske at høre det ærede Things Anskuelser om Lovforslaget, og den har jeg nu idetmindste tilbøieligt lært at kjende. Jeg skal derfor tillade mig nogle Bemærkninger med Hensyn til forskjellige af de Udtalelser, der ere fremkomne.

— Det ærede Medlem, der aabnede Forhandlingerne, erklærede, at han maatte udtale som sit Hovedindtryk af dette Lovforslag, at det ikke just udmærker sig ved noget vindingende eller bestikkende Ydre. Dersom jeg tør blive i det Billede, der herved nærmest fremfalder, vil jeg dog sige, at det er et Bårn, som har vundet i sin Opvæxt; naar man havde kjendt det i dets første og spædste Alder, vilde man have fundet, at det da — det tror jeg, man tør sige — havde et endnu mindre vindingende Ydre, og man kunde, for stadigt at blive i Billedet, sige, at da Barnealderen endnu vissest ikke er forbi, er det muligt, at det under sit Samliv med Landsstinget kunde komme til at vinde endnu mere i Skjønhed. Jeg vil imidlertid oprigtig tilsaa, at jeg ikke tror, at det selv om en saadan Udvikling af det kunde finde Sted her i Thinget, nogenstunde vil komme dertil, at dette Lovforslag enten for Landsstinget eller for mig selv, vil kunne blive noget Inklinationsparti. Det er et Fornuftparti, saaledes har det stillet sig for mig tidligere under den hele Gang, som denne Sag har havt i Folkethinget, og saaledes har jeg tænkt mig, at det dog til Syvende og Sidst ogsaa vilde stille sig for Landsstinget. For at gjøre dette noget klarere, bliver jeg nødt til at give et om endog kun forfattet Billede af det, der nærmest maa kaldes dette Lovforslags Historie. Vi føres jo derved til-

bage til en for hele Landet overordentlig vigtig og betydningsfuld Lov, nemlig Landkommunalloven af 6te Juli 1867. Denne Lov er vist det Hele af et saa anerkjendelsesværdigt Indhold, at det ikke er til nogen stor Forklættelse for den, naar det siges, hvad jeg tror, der kan siges med Sandhed, at de Bestemmelser deri, som maatte kaldes mindst heldige og i og for sig endog temmelig uheldige, ere de, der vedrøre Skolevæsenet, og som indeholdes i Lovens §§ 15 og 16. Det er heller ikke underligt, om Resultatet maatte blive dette, idet disse Bestemmelser kom paa en — for ikke at sige noget for Stærkt — noget abrupt Maade ind i denne Lov; de havde, saaledes som de bleve til, ikke nydt den alsidige forberedende Forhandling, som kunde have været ønskelig. Resultatet blev, at Sogneraadet fik Bestyrelsen af Skolevæsenet, og at derimod de nydannede Skolekommissioner fik det nærmere Tilsyn med Skoleundervisningen og Lærernes Embedsførelse. At Bestemmelserne allerede i og for sig ere noget vel forfattede til at give et bestemt og sikkert Begreb om, hvad der skal høre under den ene og hvad under den anden af disse Myndigheder, maa jo vistnok siges at være indlysende, men en endnu større Uklarhed fremkom paa Grund af den Omstændighed, at disse samme Udtryk, eller navnlig det ene, tidligere vare benyttede i en saa bestemt forskjellig, ja modsat Betydning, saa at det var klart, at man her ikke længer kunde tage dem i den Betydning, de tidligere have havt, medens man dog ikke bestemt kunde se, i hvilken anden Betydning de da maatte tages i denne Lov; det er jo nemlig givet, at dette samme Udtryk „Tilsyn med Skoleundervisningen“ i Skoleloven af 29de Juli 1814 netop betyder Bestyrelsen for Skolevæsenet, og da nu Landkommunalloven af 6te Juli 1867 § 15 henlagde Bestyrelsen af Skolevæsenet under Sogneraadet, var det klart, at man ikke kunde bevare den tidligere Betydning af Udtrykket „Tilsynet“, naar det i § 16 sagdes, at Tilsynet med Undervisningen var lagt under en anden Myndighed. Hvad der saaledes kunde forudses, indblev jo heller ikke. Allerede efter nogen Lids Forløb